

Sygn. akt I CSK 1920/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa A. F.
przeciwko Gminie Gliwice i Skarbowi Państwa - Prezesowi Samorządowego
Kolegium Odwoławczego w Katowicach
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach
z dnia 26 stycznia 2021 r., sygn. akt III Ca 322/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje i poleca wypłacić adwokat K. P. przez Skarb Państwa - Sąd Okręgowy w Gliwicach kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu;**
- 3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód A. F. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 26 stycznia 2021 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 listopada 2018 r., którym oddalono powództwo o zapłatę przeciwko Gminie Gliwice i Skarbowi Państwa - Prezesowi Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach.

Sąd Najwyższy zważył:

W niniejszej skardze oparto się na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że oczywista zasadność skargi wynika z przyjęcia przez Sąd odwoławczy ustaleń Sądu pierwszej instancji za własne, co - zdaniem powoda - zaprzecza istocie kontroli odwoławczej, naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego oraz naruszenia art. 417 k.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię, na skutek błędnego przyjęcia, że nie doszło do wyrządzenia powodowi szkody przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z dnia 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z dnia 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z dnia 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z dnia 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z dnia 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie odpowiada tym wymaganiom. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, w modelu apelacji pełnej obowiązującym w polskim prawie procesu cywilnego przyjęcie ustaleń sądu pierwszej instancji przez sąd odwoławczy za własne jest skutkiem przeanalizowania całego materiału sprawy, na który, wedle art. 382 k.p.c. składają się zarówno ustalenia poczynione przez sąd pierwszej instancji, jak i ustalenia własne sądu odwoławczego - o ile sąd ten przeprowadzał uzupełniające postępowanie dowodowe. Obowiązek orzekania z uwzględnieniem materiału dowodowego zgromadzonego przed sądem pierwszej instancji nie jest równoznaczny z faktem bezkrytycznego przyjęcia wypływających z niego ustaleń przez sąd odwoławczy. Przeciwnie, sąd rozpoznający apelację ma obowiązek powtórnej oceny całości sprawy. Po dokonaniu takiej analizy sąd odwoławczy może podjąć decyzję o konieczności uzupełnienia materiału dowodowego bądź też podzielić zdanie sądu pierwszej instancji co do oceny materiału już zebranego. W tym drugim przypadku w tekście uzasadnienia używa się sformułowania o „przyjęciu ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji za własne” (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2019 r., II CSK 62/18). Sformułowanie to oznacza zatem w języku prawniczym, że Sąd drugiej instancji powtórnie oceniając całość materiału dowodowego zgromadzonego z sprawie, doszedł do wniosków zbieżnych z wnioskami poczynionymi już wcześniej przez sąd pierwszej instancji i używa się go w celu uniknięcia zbędnych powtórzeń. Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., należy zauważyć, że odmienna ocena zgromadzonego materiału dowodowego nie realizuje wypadku opisanego w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie (postanowienie SN z dnia 23 marca 2021 r., III PSK 29/21), zaś formułowanie zarzutów dotyczących oceny przeprowadzonych dowodów jest niedopuszczalne na etapie skargi kasacyjnej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z kolei argument dotyczący art. 417 i art. 417¹ k.c. już *prima facie* nie może się ostać. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że roszczenia

powoda w zakresie wyrównania nie były objęte składanym przez niego wnioskiem. Organ administracji związany jest zaś zakresem wniosku.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z §10 ust. 4 pkt 2 i § 2 ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie, a o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

[as]